④ K O M U N I K A T
Wyd. Okr. Rady Konwentu Org. Niepodl.

Nr. 78 1.Października 1943 W.P. Rok V.

I. SPRAWY POLSKIE.

Pełnomocnik na Kraj wydał oświadczenie w sprawie przywrócenia obywatelom polskim mienia, zagrabionego przez wroga. Mienie to zostanie zwrócone, gdy Niemcom będzie skonfiskowany majątek. Unieważnione zostaną przytym umowy, zawarte z Niemcami i każdy, kto nabył od Niemców ruchomy, czy nieruchomy majątek zostanie pociągnięty do odpowiedzialności karnej. Rzeczy pochodzące z rabunku zostaną skonfiskowane, a po tym oświadczeniu nikt się nie może tłumaczyć, że działał w dobrej wierze, lub nieświadomości.

"Świt" przestrzega przed donosicielami. Wytworzył się bowiem jakby wyścig nędzników, na których czele stoją Volksdeutsche. Wyroki sądów specjalnych niech będą ostrzeżeniem dla tych, którzy się zaciągnęli w służbę zbrodni.

Gen. Gub. Franck omal nie stracił życia w czasie zaatakowania przez oddziały bojowe pol. pociągu pancernego na trasie Kraków-Warszawa. Pociąg poprzedzany był parowozem pilotowym, który uległ wykolejeniu skutkiem rozkręcenia szyn. Wtedy pociąg pancerny z gubernatorem stanął. Posypały się strzały. Eskorta odpowiedziała ogniem. Frank do Krakowa powrócił samolotem. Z lotniska udał się do mieszkania autem, otoczonym pancernymi autami policyjnymi, oraz 2 rzędami motocyklistów. Na konferencji z oficerami polic. robił im ciężkie wyrzuty za brak dostatecznej obrony jego osoby.

Na Śląsku księża zmuszani są do wykonywania ciężkiej pracy fizycznej i ośmieszani przy tej robocie przez dozorujących hitlerowców. Ma to w oczach ludu umniejszyć ich powagę i wpływ. Skutek jest jednak wręcz odwrotny.

Sygnałem nowym "Świtu" jest melodia "Bartoszu, Bartoszu, oj nie trać wa nadzieji, Bóg pobłogosławi, Ojczyznę nam zbawi", grana na fujarce.

Radio watykańskie ostatnią audycję w języku pol. nadało 10.IX. Speaker odczytał modlitwę za Polskę świeżo ułożoną.

Na Rodos z szeregów niemiec. zbiegli podczas walk Polacy i kryją się w górach wspomagani przez ludność.

Sejm Polskich Związków Narodowych w Bostonie wysłał do Roosevelta pismo z wyrazami wdzięczności za uroczyste przyrzeczenie przywrócenia Polsce wolności. Nadto posłano pozdrowienia Naczelnemu Wodzowi i złożono hołd pamięci Paderewskiego i Sikorskiego.

Z okazji dnia dzieci pol. przemawiała z Londynu do kobiet pol. kierowniczka Ruchu ~~Ruchu~~ kobiecego Labour Party, apelując również do kobiet niem. aby wpłynęły na przestanie torturowania matek i dzieci polskich.

II. WYDARZENIA NAJWAŻNIEJSZE.

We wrześniu 1940 r. Hitler przygotował flotę inwazyjną, złożoną z 2500 statków i chciał uderzyć na Anglię, zasypywaną wówczas bombami niemiec. Plan się nie udał. Wielką bitwę powietrzną wygrała wtedy Anglia i do prób inwazji nie doszło. Wtedy Hitler postanowił blokować Anglię łodziami podwod. i równocześnie uderzył na Rosję dla zdobycia żywności i surowców. Anglia opanowała już groźbę łodzi podwodnych, a Rosja odbija swe ziemie. Obecnie jesteśmy świadkami trzeciej gigantycznej bitwy, bitwy o wyzwolenie Europy. Niemcy z napadających zmienili się z konieczności w broniących się. Hitler pragnie teraz odwlec klęskę nieuchybnie mu grożącą. Uparcie trzyma się więc Kaukazu, próbuje bronić linii Dniepru, wbrew opinii sztabu, który dowodzi, że obrona linii Dniepru ze względów militarnych jest chybiona. Wojna zbliża się coraz bardziej do granic samych Niemiec. Żołnierz niem. gdziekolwiek walczy musi bić się z przeważającymi siłami i opłaca krwią żołnierską obficie wylaną "zgóry przewidziane odbijanie się od nieprzyjaciela".

"Times" zauważa, że główna kwatera niemiecka w ostatnich czasach w ten przynajmniej sposób stara się zmniejszyć niem. klęskę, że ogłasza ewakuację poszczególnych miast i terenów przed oficjalnymi komunikatami Aliantów, co ma wywoływać wrażenie, że "celowo i bez przeszkody" je opuszczono. Niemcom pozostaje nadto - zemsta wywierana nad cywilną ludnością porzucanych miast. "Daily Telegraph" opisuje terror i szał niszczenia w Neapolu. Od napływających ze wschodu uchodźców wiemy jak haniebne i okrutne jest postępowanie Niemców w Noworosyjsku, Kijowie itd. Sprawozdawca wojenny "Timesa" w związku z sytuacją na froncie wschodnim

stwierdza, że koła wojskowe pasjonują teraz trzy zagadnienia: 1/ co Niemcy zrobią na północy z armią pod Leningradem, 2/ jak oderwą się od kolana Dniepru i wydobędą z wytworzonego w tym miejscu klina i 3/ w jaki sposób zabezpieczą Ploesti, zagrożone od lądu przez armię sowiec., a z powietrza przez Aliantów z lotnisk w Foggi. Sukcesy sprzymierzonych wywołują niepokój wśród satelitów. Rumunia domaga się zmiany polityki, panuje tam bowiem obawa, że Niemcy wycofają się na linię, która wyda Sowietom wschodnie tereny rumuńskie. Koła opozycyjne rumuńskie szukają porozumienia ze sprzymierzonymi. Poseł rumuński w Berlinie twierdzi, że Niemcy porzucą Rumunię bez pomocy. To samo twierdzi o sobie Finlandia. Ludność krajów bałtyckich otwarcie mówi o zbliżającej się inwazji i twierdzi, że Niemcy nie potrafią wstrzymać naporu sowiec. Z Ankary donoszą o niezwykłej ruchliwości specjalnego wysłannika Bułgarii, krążącego między Sofią a Ankarą. Bułgaria chce się wycofać z wojny i w tej chwili roztrząsa żądanie sprzymierzonych wycofania się z okupowanych terenów.

Sytuację polityczną wyjaśni z pewnością spodziewana niebawem konferencja 3 mocarstw: Anglii, Ameryki i Sowietów. Na konferencję tę wyznaczony został z USA Cordell Hull, Harriman i Stettinius. Ministrowie spr. zagr. 3 mocarstw mają przedyskutować na niej wszystkie dotychczas nieuzgodnione sprawy.

Min. Eden złożył oficjalne sprawozdanie z misjii Hessa w Anglii. Hess przyleciał 10. maja 1941 r. na Me 110 jako Alfred Horn. Zeskoczywszy na spadochronie żądał spotkania z księciem Hamiltonem, którego znał z Olimpiady w 1936 r. Hamilton nie przypominał sobie Hessa. Sprowadzono więc wysokiego urzędnika min. spr. zagr. Patricka, który rozpoznał Hessa. Hess zapewnił, że przybył bez wiedzy Hitlera, w imię ludzkości, aby zapobiec dalszemu rozlewowi krwi i zniszczeniu Anglii przez lotnictwo i łodzie podwodne. Zaproponował natychmiastowy pokój pod następującymi warunkami: 1/ Niemcy będą mieli wolną rękę w Europie /!/, 2/ Anglicy wolną rękę w swoim imperium /!/ z wyjątkiem dawnych kolonii niem., 3/ Niemcy postawią żądania sowietom, które muszą być zrealizowane na drodze rokowań czy wojny, 4/ Anglicy muszą wycofać się z Iraku, 5/ Churchill i jego klika muszą ustąpić, bo Hitler nie będzie z nimi rokował. Eden zaprzecza pogłoskom, jakoby Hess nie był przy pełni władz umysłowych, choć postawił takie warunki i groził, że jeśli one zostaną odrzucone, Hitler zniszczy Anglię. Ks. Hamilton mimo pogróżek Hessa oddał go w ręce rządu, przez które Hess potraktowany został jako jeniec wojenny. Teraz można już ujawnić misję Hessa, bo jej pyszałkowatość występuje w całej pełni wobec rosnącej klęski Niemców i dlatego min. Eden zdecydował się złożyć oświadczenie w Izbie gmin.

III. SYTUACJA NA FRONTACH.

POŁUDNIE: Zdobycie Foggi jest wielkim sukcesem. Znajduje się tam jedno olbrzymie lotnisko i 11 pomocniczych. Zasięg stąd bardzo daleki i na Francję i na Niemcy i na Bałkany. Wojska gen. Montgomery uderzyły z wielką siłą i szybkością i opanowały Foggię. Na zachodnim wybrzeżu bitwa o Neapol już jest wygrana. Zajęto Avellino, Kastel Nuovo, Nocera, Kastel Mare i Pompea. W ten sposób V-ta armia opanowała całą dolinę na południe od Wezuwiusza. Wojska niem. cofają się na Benevente. Zajęto St. Angelo, 45 klm. od Salerno. Radio rzymskie doniosło o odwołaniu powołania włoskich żołnierzy pod broń. W Szwajcarii ustala się przekonanie, że nawet nad rzeką Pad uda się Niemcom prowadzić akcję zaledwie opóźniającą. Na Korsyce trwają jeszcze walki k. Bastia. Angielskie łodzie podwodne zatopiły 10 statków ewakuujących żołnierzy niem. z Bastii. 2 kontrtorpedowce włoskie uciekły z portu greckiego Patras i przybyły do portu aliano. W Czarnogórze powstańcy maszerują na stolicę. W rejonie Splitu inicjatywa przeszła w ręce powstańców. Dotąd Niemcy nie są w stanie zdławić ich oporu. Serbii partyzanci uderzyli na przedmieście Belgradu. Do Bułgarii przybyły dalsze 4 dywizje niem., łącznie stacjonuje tam już 7 dywizji.

WSCHÓD: W ciągu ostatnich 3 dni odebrali bolszewicy 2700 miejscowości. Zdobyto Niżnyj Dniepropetrowsk. Działa ostrzeliwują pozycje niem. na drugim brzegu Dniepru. 29. IX. zajęto Krze-

mieńczuk. Niemcom udało się zaledwie uratować część sprzętu i przeprawić przez Dniepr. W rej. Kijowa Moskale przeszli Dniepr i zajęli szereg miejscowości. Kijów pali się. Od Homla znajdują się Bolszewicy już o 16 klm. Marsz na Mohylew trwa. W rej. Rosławia zdobyto Klimowicze, Kostiunowicze, Mścisław i Kryczew. Niemcy cofają się dla skrócenia frontu, bo brak im rezerw. Padła Rudnia w połowie drogi między Smoleńskiem a Witebskiem. Wyszedł rozkaz obrony Kijowa za wszelką cenę. Na Kubaniu trwa odwrót niem. wśród ciężkich strat. Zagłębie Donieckie rozpoczęło już produkcję. Naprawy torów kolejowych odbywają się w zdumiewająco szybkim tempie.

ZACHÓD: 27.IX. Moskity atakowały Nadrenię. Latające twierdze zaatakowały Emden i szereg miast we Francji. Zestrzelono 58 myśliwców niem. 28.IX. RAF bombardował Hannower, Braunschweig i Emden. 29.IX. ucierpiało mocno Bohum.

DALEKI WSCHÓD: Wojska amer. i australijskie wylądowały 22.IX. o 16 klm. od Finshafen na N. Gwinei i po złamaniu silnego oporu japoń. zajęły stanowiska nad cieśniną oddzielającą N. Gwineę od N. Brytanii. W Burmie RAF atakowała kojenie nad rzeką Irawadi.

IV. RÓŻNE.

Prez. Roosevelt oświadczył, że zdobycie Foggi stanowi jeden z największych sukcesów sprzymierzonych. Foggia należała do najważniejszych punktów strategicznych wyznaczonych na mapach sztabu. Na konferencji prasowej oświadczył Roosevelt, że pomoc St. Zjednoczonych dla sprzymierzonych, na podstawie ustawy lombardowej osiągnęła rekordową sumę 1 1/4 miliarda dolarów. Min. Eden oświadczył 29.IX. w Londynie, że trwały pokój może się oprzeć jedynie na ścisłej współpracy 3 mocarstw.

W Londynie odbył się Zjazd 6 tys. kobiet, reprezentujących 7 1/2 miljona kobiet, pracujących w przemyśle wojennym, 1 milion służby pomocniczej i 9 milionów gospodyń domowych. Na Zjeździe przemawiał Churchill, wyrażając uznanie kobietom ang. i min. pracy Bevin.

Szef propagandy USA Donald Nelson oświadczył, że tegoroczna produkcja Ameryki przewyższa o połowę łączną produkcję Niemiec i Japonii. Świat nie zdaje sobie sprawy z potęgi zbrojeniowej Aliantów. Min. Stimson na Konferencji Prasowej oświadczył, że ofenzywa sprzymierzonych na Morzu Śródziemnym wpłynęła na przyspieszenie odwrotu niem. z Rosji.

Roosevelt odbył konferencję z amb. Standleyem i Cordell Hullem, który weźmie udział w październikowej konferencji z Edenem i Mołotowem.

Moskwa donosi o mianowaniu przedstawicielem ZSSR w Komisji Morza Śródziemnego zastępcy komisarza Spr. zagr. Wyszyńskiego. Przedstawicielem Anglii będzie min. dla spr. Afryki półn. Mac Millan.

W jednym z komentarzy do ostatniej mowy Churchilla zwrócono uwagę, że prem. wyraźnie mówił o walce z pruskim militaryzmem i z tyranią narodowego socjalizmu, natomiast nie groził narodowi niem. Wskazał więc narodowi drogę do rehabilitacji, którą poszedł już np. naród włoski.

Rząd St: Zjednoczonych i Kom. Wyzw. Francji zawarły układ o wzajemnej pomocy. Stany mają dać broń wojsku franc., Francja udzieli baz w Afryce dla wojska i marynarki amerykańskiej.

Nowy środek wybuchowy o sile wybuchowej przewyższającej dynamit, tzw. R D X jest obecnie wytwarzany masowo w St. Zjednoczonych i w Kanadzie.

Cripps wyraził się: we wrześniu 1940 r. toczyła się największa bitwa lotnicza, jaką kiedykolwiek świat widział. Dzieje tej bitwy i zachowanie się w czasie niej ludności ang. budziło podziw świata. Obywatele W. Brytanii ocalili wtedy nie tylko kraj wspólnoty narodów, ale wszystkie wolne kraje całego świata.

Reuter ze Sztokholmu donosi, że na pancernikach "Tirpitz", "Schauhorst" i "Lützow" stacjonowanych w Norwegii, na wiadomość o zamiarze Dönitza wysłania ich na Atlantyk, dokonane zostały przez własne ich załogi akty sabotażu, uniemożliwiające wyjazd.

Król Jugosławii Piotr udał się ze swym sztabem na Bliski Wschód.

Generałowie Mannstein i Kluge ogłosili swym armiom, że wszystkie pogłoski o odrębnym pokoju są szaleństwem. Führer nigdy bowiem nie zawrze ich zdaniem pokoju z Bolszewikami. Pogłoski takie są rozsiewane celowo przez wroga.

Gen. Gentilhomme został mianowany

ministrem obrony w Komitecie Wyzw. Francji. Gen, Gentilhomme był szefem sztabu gen, de Gaulle.

Carlo hr. Sforza przywódca włoskich antyfaszystów w Ameryce ma powrócić do Włoch, aby organizować walkę Włochów z Niemcami. W mowie wygłoszonej w St. Zjednoczonych wystąpił Sforza ostro przeciw Niemcom i domagał się najpełniejszego udziału Włochów z walce z Niemcami.

Korespondent "Frankf. Ztg" skazany został w Tokio na karę śmierci za szpiegostwo.

W Neapolu panuje terror niem. Mordy, gwałty i rozboje odbywają się na wielką skalę. Rozstrzeliwuje się grupami po 50 obywateli, a za najmniejsze przekroczenie stosują Niemcy publiczną chłostę. "Waschington Post" pisze, że wydarzenia w Neapolu trudno wytłumaczyć. Jest to obłąkana chęć zemsty na Włochach. Inny dziennik twierdzi, że demoralizacja armii jest zatrważająca. Doświadczeni, starsi oficerowie patrzą z lękkiem na te objawy upadku moralnego armii. Kara będzie odpowiednia do zbrodni, a ci, co teraz niszczą, będą w przyszłości sami ruiny odbudowywać.

Szwajcarska "Weltwoche" ogłosza wywiad z oficerem sztabowym niem. na temat niepowodzeń niem. Od 1933 r.-1939 r. Niemcy przygotowywali swe uzbrojenia wyłącznie do ofenzywy. Zaniedbali zupełnie broń defenzywną. Wobec tego nastawienia zrozumiałe są ich braki obecne. Szaposznikow i Stalin uważali, że czołgi nie mogą się oprzeć silnemu ogniowi artylerii i na pierwszy plan wysunęli rozbudowę artylerii. Wydaje się, że Niemcy przy olbrzymim zużyciu i stratach materialnych na różnych frontach, oraz wskutek osłabienia przez ataki lotnicze sprzymierzonych nie są w stanie przystosować produkcji do swych rzeczywistych potrzeb.

Artykuł Goebbelsa pt. "Przykazania wojenne dla narodu niemieckiego" uderza na alarm i przyjęty został w Niemczech jako zapowiedź klęski. Wołanie o najwyższy wysiłek, bo grozi zagłada, uznano za dowód groźnej sytuacji na frontach zewnętrznym i wewnętrznym.

Szkody wyrządzone przez naloty sprzymierzonych w przemyśle niem. są tak olbrzymie, że niem. służba napraw szkód nie może sprostać zadaniu.

W Niemczech wprowadzono ostre ograniczenia zużycia węgla. W mieszkaniach prywatnych będzie wolno używać węgla dopiero po wyznaczonym terminie. Żadne gmachy publiczne prócz szpitali nie będą opalane.

Min. spr. zagr. Szwajcarii oświadczył, że Szwajcaria jest zdecydowana bronić swej neutralności z bronią w ręku.

Od 1. I. 1942 r. do końca b.m. zbudowano w Ameryce 105 tys. samolotów wojennych, a rychło produkcja ich dojdzie do jednego samolotu co 5 minut przez okrągły rok.

----0000----

Na Fundusz prasowy złożono w zł.
Dzwonek 100, Rad 50, Tybinka 50, Boston 30, Orzeł 50, Kasper 20, Wojtek 10, Tomasz 10, Odwaga 20, Bolek 50, Flich 50, Duna 10, Loczek 10, Doktorowa W. 20, Tancerka 20, Adaś 50, Motorower 50, Gena 70, Żyrafa 40, Tygrys 20, XY 11, Róża 50, 3 Cwaniaków 35, Tończiu 100, Halinka 10,
Dżems 400 ark. p., Adam 2000 kopert, Mała Willa 100 ark. pap., farba, 12 matryc i kalka, Płomień 500 ark. p.
Na FUS: Dezi 20, Tom 10, Edek 15, Len 15, Pilnik 10, Świt 20, Maurycy 30, Aleksander 20,
Na fundusz specjalny: Stan 80, Jadzia 20, Rak 10, Stary I 100, Żelazny 20, Ziuga grzebienie, lufki, Dak 3 pary bielizny, Cyganka wiatrówka, Bezimienna 1 koszula, 1 p. kaleson, 1 prześcieradło, 2 ręczniki, 2 chustki 1 bluza wojskowa.
Sprostowanie: 24. IX. w komunikacie: zamiast Gołków 300 zł. - ma być Sokół 300 zł.

----:::----